

Idea wspólnotowego rynku handlu uprawnieniami do emisji CO₂ w ramach Internetowej Platformy Obrotu Energią Elektryczną – *poee*.

16 listopada 2006 na platformie *poee* został uruchomiony rynek handlu uprawnieniami do emisji CO₂. Pierwszy krok rozpoczynający drogę prowadzącą do faktycznego zaistnienia na europejskim rynku CO₂. Etap pierwszy- rynek polski- nieodzowny element rozpoczęcia działania w tym obszarze, jest ważnym fundamentem, na którym *poee* ma zamiar stworzyć pełny model rynku CO₂, oparty na powiązaniach z rynkiem Unii Europejskiej, a w praktyce, z głównymi giełdami i platformami handlowymi dla CO₂ i nie tylko...

Pierwszy etap prac, czyli stworzenie aplikacji handlowej i wpisanie nowego rynku w system procedur handlowych oraz zabezpieczeń i rozliczeń *poee* został sfinalizowany. Kolejny, najważniejszy etap będzie realizowany na przestrzeni kilku nadchodzących miesięcy i ma doprowadzić do połączenia systemu *poee* z systemami kilku najważniejszych europejskich giełd, a w dalszej kolejności z następnymi podmiotami rynku CO₂.

Główna idea leżąca u podstaw utworzenia rynku handlu emisjami na platformie *poee* opiera się na założeniu zebrania w jednym miejscu na *poee* ofert pochodzących z funkcjonujących już europejskich giełd oraz platform handlowych i w ten sposób stworzeniu na platformie miejsca spotkań całego rynku emisji w Europie. Takie rozwiązanie umożliwi zawieranie najbardziej korzystnej w danym momencie transakcji na rynku i pozwoli w elastyczny sposób korzystać z możliwości wyboru oferty. Warunkiem koniecznym dla takiego funkcjonowania jest ogromna elastyczność, jaką charakteryzuje się platforma *poee*. Dzięki niej jest w stanie dopasować się do różnych warunków funkcjonowania oraz różnych zasad regulujących handel, zabezpieczenia i rozliczenia na poszczególnych giełdach czy platformach handlowych. Potrzeba również dużej kreatywności, nowatorskiego i otwartego spojrzenia na możliwości, jakie się wiążą z realizacją takiego pomysłu. W chwili obecnej najwyższy stopień skomplikowania dotyczy połączenia systemów rozliczeniowych, wymagających podjęcia współpracy przez banki rozliczeniowe poszczególnych giełd i wypracowania modelu rozliczeń, zarówno dla środków finansowych, jak i dla uprawnień do emisji, który pozwoliłby na synchronizację i bezpieczeństwo zawieranych kontraktów.

Samo połączenie systemów handlowych wydaje się być kwestią nie generującą zbyt wielu problemów, zwłaszcza, że Internetowa Platforma Obrotu Energią Elektryczną- *poee* już nie raz dowiodła swojej dużej elastyczności, nowatorskiego podejścia oraz otwarcia na potrzeby i oczekiwania swoich uczestników. Duże zainteresowanie oraz pozytywny oddźwięk, jaki towarzyszy prezentacji planów platformy nie tylko ze strony uczestników, ale również potencjalnych partnerów stanowi dodatkową motywację do działań zmierzających do realizacji wybranego modelu rynku CO₂. Podjęliśmy rozmowy ze wszystkimi podmiotami liczącymi się na rynku handlu uprawnieniami, od wszystkich otrzymaliśmy pozytywny odzew i zaproszenie do dalszych, szczegółowych już, ustaleń. Na przestrzeni kilku najbliższych miesięcy planowane jest połączenie systemu *poee* z systemem pierwszej giełdy, a w dalszej kolejności, sukcesywnie będą podejmowane dalsze działania prowadzące do przyłączenia kilku najważniejszych podmiotów działających w obszarze handlu emisjami. Propozycja współpracy kierowana jest również do brokerów i innych instytucji pośredniczących w obrocie, dając im narzędzie do wykorzystania możliwości handlowych, jakie daje przyjęty przez nas model rynku.

Przedsięwzięcie jest bardzo ambitne i wymaga wieloaspektowego i elastycznego podejścia. Niesie za sobą konieczność rozwiązywania wielu, niejednokrotnie bardzo trudnych do rozwikłania, problemów. Wymaga również dużego nakładu pracy, wysiłku

organizacyjnego, informatycznego oraz nakładów finansowych. Jednak korzyści dla uczestników *poee*, jakie płyną z uruchomienia w takiej formie rynku na platformie, mogą być niewspółmiernie duże, biorąc pod uwagę możliwości porównywania ofert na różnych rynkach i wyboru najkorzystniejszej w danym momencie oferty w systemie europejskim.

W obecnych warunkach rynkowych ważna jest również szybkość realizacji takiego przedsięwzięcia. Dotychczasowe działania na *poee* doprowadziły na razie do uruchomienia platformie rynku polskiego, co jest pierwszym i niezbędnym krokiem dla uruchomienia kolejnych etapów realizacji przyjętego modelu. Teraz przyszedł czas na krok w stronę giełdy europejskiej. Założony czas realizacji tego etapu- trzy miesiące.

Proste procedury uczestnictwa w platformie i niskie koszty transakcyjne stanowią dalsze atuty, które pozwalają naszym obecnym uczestnikom na swobodne poruszanie się w systemie handlowym *poee* oraz zdejmują z uczestnika ciężar skomplikowanych rozliczeń zawartych kontraktów. To Operator *poee* jest odpowiedzialny za terminowe oraz prawidłowe przeprowadzenie oraz rozliczenie każdej transakcji. Ważne jest to zwłaszcza w kontekście tego, iż rozliczenie finansowe zawartych kontraktów oraz rozliczenie uprawnień do emisji następuje natychmiast po zawarciu kontraktu przez uczestnika.

Oprócz rynku spotowego, planowane jest również utworzenie rynku terminowego dla transakcji typu forward (z fizyczną dostawą uprawnień w wybranym momencie w przyszłości). Umożliwi to uczestnikom rynku zabezpieczenie dostawy uprawnień w przyszłości, po odpowiadającej im cenie. W chwili obecnej na platformie możliwe jest również zawieranie transakcji bilateralnych oraz dedykowanych przeznaczonych dla wskazanego, innego uczestnikowi platformy, z wykorzystaniem systemu zabezpieczeń i rozliczeń *poee* oraz obowiązujących wzorów umów.

System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych działa w Unii Europejskiej już prawnie dwa lata. Giełdy, które zajęły się obrotem uprawnieniami, rozpoczęły swoją działalność w UE już w pierwszych miesiącach 2005 roku, a obecnie mają już spory bagaż doświadczeń na tym polu, coraz szerszy zakres produktów oferowanych uczestnikom systemu handlu emisjami oraz stale wzrastające obroty, zarówno na rynku spotowym, jak i terminowym.

W Polsce opóźnienie związane z włączeniem się w działania handlowe było związane z brakiem działającego rejestru uprawnień i, dopiero po jego uruchomieniu, mogły zostać przeprowadzone pierwsze transakcje bieżące oraz mogło dojść do fizycznego rozliczenia transakcji terminowych opartych w głównej mierze na umowach przyrzeczonych bądź przedwstępnych. Do tego czasu kwitł handel pozagiełdowy oraz za pośrednictwem brokerów. Działalność pośredniczącą podjęły również banki. Rynek polski stał się łakomym kąskiem dla firm i instytucji spoza kraju.

Rynek emisji rozwija się, wykształcają się mechanizmy i czynniki determinujące jego kształt i wysokość cen uprawnień. Jednocześnie banki i instytucje finansowe wykorzystują możliwości spekulacyjne i podejmując pewne ryzyko zarabiają na zmianach cen. Pojawia się coraz więcej możliwości, zwłaszcza przy planach dalszego rozszerzania systemu i włączania nowych sektorów oraz nowych produktów w EU ETS.

Rozwiązanie zaproponowane przez *poee* jest idealne nie tylko dla samych podmiotów handlujących w celu wypełnienia swoich zobowiązań wynikających z obligatoryjnego uczestnictwa w systemie handlu emisjami. Platforma *poee* staje się idealnym miejscem dla pośredników, brokerów, banków, instytucji finansowych działających na rzecz swoich klientów, ale również próbujących wygenerować zyski na działalności czysto handlowej. Dostęp do całego europejskiego rynku emisji w jednym miejscu, możliwość bieżącego porównywania ofert różnych podmiotów, możliwość natychmiastowego zawierania transakcji z dowolną ofertą z dowolnego rynku- takiego rozwiązania do tej pory nie było

i w związku z tym naprawdę elastyczny handel był niemożliwy. Wdrożenie naszego pionierskiego rozwiązania jest pierwszym krokiem dla stworzenia jednego, unikalnego rynku CO₂ w Europie.

Internetowa Platforma Obrotu Energią Elektryczną- *poee*, działająca w ramach firmy ELBIS, niedawno obchodziła 5-cio lecie istnienia. W chwili obecnej działa na rynku obrotu energią elektryczną konwencjonalną, skojarzoną oraz świadectw pochodzenia energii odnawialnej. Generowane na *poee* indeksy cenowe na energię elektryczną są podstawowymi i najbardziej wiarygodnymi indeksami na polskim rynku energii.

Zespół *poee*